

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีในยุคของข้อมูลข่าวสารทำให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่จำเป็นสำหรับปัจจุบันและอนาคต ผู้เรียนภาษาอังกฤษควรมีความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี พอที่จะเข้าใจและสามารถสื่อสารตลอดจนรับความรู้ความคิดใหม่ ๆ จากภายนอกมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินชีวิตและสภาพการทำงานได้ วิระศรี นพคุณทอง (2538 : 2) ได้กล่าวว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะสำคัญประการแรกของการสื่อสารที่ต้องพัฒนาก่อนการพูดและการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง เพราะก่อนที่จะพูดภาษาใดได้เราจะต้องฟังคำพูดในภาษานั้นให้เข้าใจก่อนจึงจะสามารถพูดได้ ขณะเดียวกันทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารเช่นกัน ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานอาชีพมักจะเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการพูด แต่ทักษะการพูดเป็นทักษะที่ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับเสียง ศัพท์ โครงสร้างและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเป็นทักษะที่ต้องคำนึงถึงความคิดที่ต้องการแสดงออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจ ตลอดจนการเลือกใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้องใช้เวลานานในการฝึกต้องมีแรงจูงใจและความถนัดของผู้เรียน และขึ้นอยู่กับคุณภาพในการสอนของครูด้วย (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2539 : 18) ซึ่งสอดคล้องกับภูมิ หุราพันธ์ (2540 : 1) ที่ว่าการพูดเป็นเครื่องทำความเข้าใจกันและกัน คนเราถ้าพูดกันไม่รู้เรื่องผู้ฟังไม่เข้าใจในคำพูด ผลที่ต้องการตามที่พูดย่อมไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน

การพูดการฟังภาษาอังกฤษเป็นทักษะกระบวนการหนึ่ง ที่ผู้พูดจะต้องให้ความสำคัญเนื่องจากคนไทยเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ความคล่องในการฟังการพูดภาษาอังกฤษจึงมีน้อย โดยเฉพาะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังคงใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการเรียนการสอน ส่งผลให้การพูดภาษาอังกฤษมีปัญหาติดตตามมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามสถานศึกษาทั้งหลายพยายามให้ผู้เรียนได้เรียนกับเจ้าของภาษาเอง แต่ก็ยังไม่ได้ผลเพราะการเรียนการสอนยังอยู่ในวงจำกัด (ภูมิ หุราพันธ์. 2540 : 8) ผู้เรียนไม่สามารถฟังและพูดภาษาอังกฤษได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 121-122) ที่ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงแต่ละครั้งแม้ว่าทางหน่วยงานที่รับผิดชอบจะได้จัดให้มีการฝึกอบรมครูอาจารย์ ทั้งด้านวิธีการสอนและแนะนำให้มี

ความสามารถทำเอกสารประกอบการสอนแล้วก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนของทั้งครูและนักเรียนก็ยังไม่ดีนัก ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนยังไม่มีความแม่นยำในเนื้อหาและความเข้าใจในวิธีสอน ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันนั้นจะเน้นการสื่อสาร แต่บางคนยังใช้วิธีสอนแบบเดิม ๆ ตามแนวหลักสูตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 ซึ่งเน้นการสอนแบบให้กฎไวยากรณ์และแปล (Grammar Translation) การสอนแบบนี้ นักเรียนจะได้รับความรู้และมีความแม่นยำเฉพาะกฎเกณฑ์ไวยากรณ์เท่านั้น นักเรียนไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจได้ อันเป็นเหตุให้การเรียนการสอนเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ ทั้งต่อผู้สอนและนักเรียนเอง ในด้านการสอนและเนื้อหาวิชานั้นมีน้อยมาก แม้ว่าตำราเรียนส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในท้องตลาดและใช้กันอยู่ก็ตามหรือโรงเรียนได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบก็ตาม ปัญหาที่ยังคงมีอยู่ว่าจะทำอย่างไรครูจึงจะทำให้การเรียนการสอนเป็นที่น่าสนใจ น่าสนุก ชวนติดตาม

ครูผู้สอนคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะคิดหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะการฟังและการพูดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะด้านอื่น ๆ ต่อไป แนวทางหนึ่งที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการฟังการพูดอย่างมีประสิทธิภาพก็คือ การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนอาจจะเป็นไปในรูปของบทเรียนสื่อประสมโดยบูรณาการให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียนโดยเน้นสื่อที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 24 ที่ว่า จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง (ศูนย์พัฒนาครู คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา. 2542 : 17) และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2538 : 68) ที่ว่า การรู้จักนำสื่อที่ใกล้ตัวนักเรียนมาพัฒนาการเรียนการสอนจะเป็นสิ่งเร้าความสนใจให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนอยากเรียนเพราะอยากรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นใกล้ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ การที่ครูผู้สอนรู้จักพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างบทเรียนที่มีบริบทใกล้ตัวนักเรียนนั้น ย่อมเป็นกลยุทธ์สำคัญของการพัฒนาทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากนักเรียนสามารถเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากสถานการณ์ที่ใกล้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารีชาติ รอดโสภา (2542 : 22) ที่ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ดีนั้นครูผู้สอนจะต้องพยายามหาสถานการณ์ต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาจริง เพราะจะช่วยให้ นักเรียนสามารถถ่ายโยงความรู้ความเข้าใจจากสิ่งใกล้ตัวไปสู่การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และครูควรจัดบทเรียนที่เริ่มจากง่ายไปหายาก เพื่อผู้เรียนจะได้ไม่เกิดความสับสน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรนำหลักการต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการสอน เพื่อสนองความต้องการ ความสามารถพัฒนาการและความสนใจของเด็กด้วย โดยเฉพาะเด็กในระดับประถมศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสังเกตเห็นว่าแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษได้ดีคือ การสร้างบทเรียนที่เน้นบริบทที่ใกล้ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ เพราะผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในบ้าน โรงเรียนและชุมชนของตนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์จินตนาการสามารถผสมผสานกับความคิดที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จริงที่ใกล้ตัว โดยสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ รัตนา ศิริลักษณ์ (2540 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และพบว่าบทเรียนที่ใช้กิจกรรมการละครเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียนมากที่สุด และทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อบทเรียนวิชาภาษาอังกฤษและครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

จะเห็นได้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดแนวการเรียนรู้โดยใช้บริบทที่เกิดขึ้นใกล้ตัวนักเรียนเป็นฐาน จึงเปรียบเสมือนหางเสือซึ่งบ่งบอกทิศทางขบวนการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ส่วน กัลยา ปาระมีสา (2539 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนที่ใช้การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการใช้กลวิธีตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนที่ใช้การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนที่ใช้การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท มีความสามารถในการใช้กลวิธีตรวจสอบความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นบริบทใกล้ตัวผู้เรียนเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เพราะจะส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้บทเรียนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยครูผู้สอนสามารถพัฒนาทักษะการฟังการพูดและทักษะอื่น ๆ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความเพลิดเพลิน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ว่าตนไม่ได้เรียนรู้ในเนื้อหาที่ไกลตัว ซึ่งบางอย่างนักเรียนก็ไม่สามารถที่จะคิดจินตนาการถึงเรื่องราวที่ตนกำลังเรียนรู้ได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยการพัฒนาบทเรียนที่เน้นบริบทใกล้ตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่ายังมีงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและทดลองรูปแบบการสอนโดยการสร้างบทเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษที่เน้นบริบทใกล้ตัวนักเรียนที่น้อยมาก ผู้วิจัยจึงเกิดแนวความคิดและความสนใจที่จะสร้างบทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่มีบริบทใกล้ตัวผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วนำไปทดลองใช้เพื่อดูว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดของนักเรียนหรือไม่

และผลที่จะได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อสร้างบทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่มีบริบทใกล้ตัวผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการใช้บทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง การสร้างบทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่มีบริบทใกล้ตัวผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่มีบริบทใกล้ตัวผู้เรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสงขลา และจังหวัดอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านปากบางนาทับ จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 94 คน แต่ละห้องมีการจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ
2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านปากบางนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 1 ห้องเรียน แต่ละห้องมีการจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบจับฉลาก มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 บทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

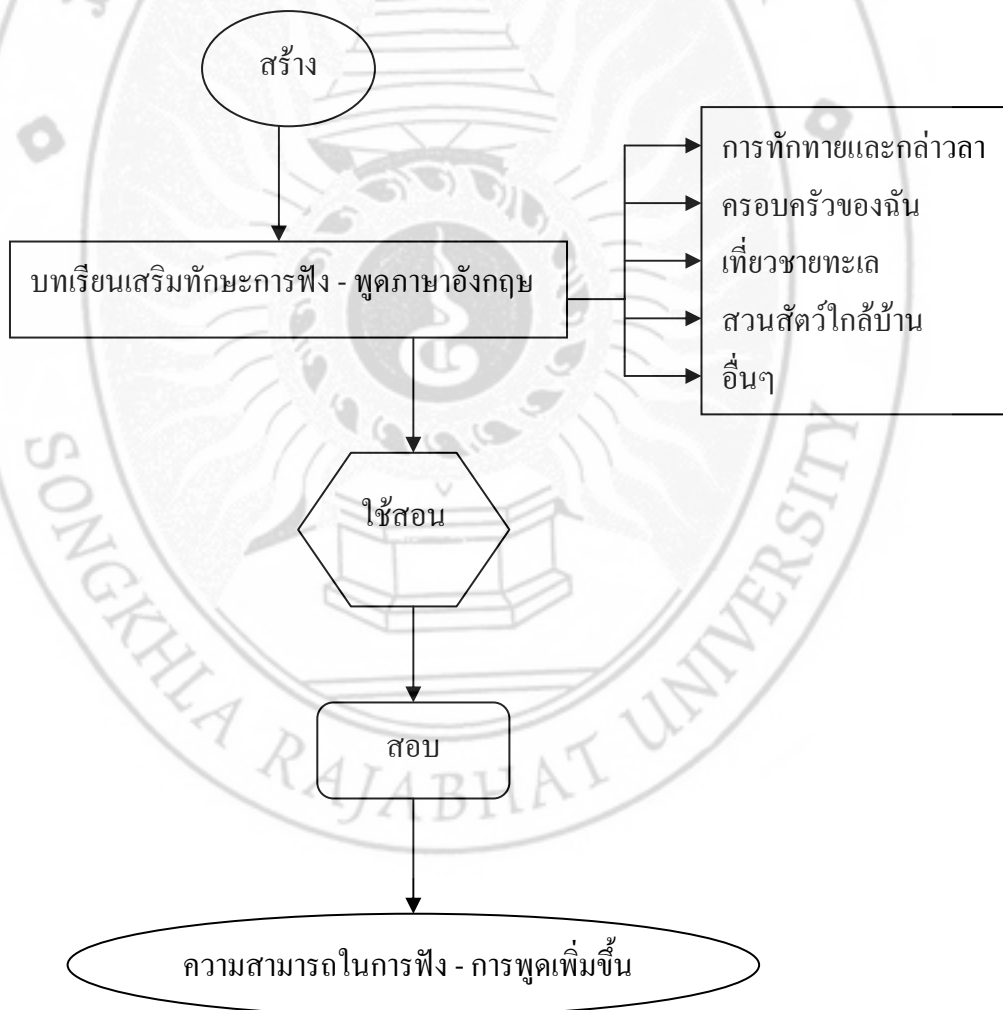
4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ การสอนโดยใช้บทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

4.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การสร้างบทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่มีบริบทใกล้ตัวผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนเพื่อเสริมทักษะ-พูดภาษาอังกฤษที่มีบริบทใกล้ตัวผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียน หมายถึง บทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเน้นบริบทใกล้ตัวผู้เรียน จำนวน 15 บทเรียน

ประสิทธิภาพของบทเรียน หมายถึง ประสิทธิภาพของบทเรียนเพื่อเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

แบบทดสอบ หมายถึง แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อทดสอบความสามารถในการฟัง-พูดของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 10 ข้อ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านปากบางนาทับ

บริบทใกล้ตัวผู้เรียน หมายถึง สถานการณ์รอบตัวผู้เรียนในด้านครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนการพูดคุยกับเพื่อน

ทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกการฟัง-พูด โดยใช้สถานการณ์ต่าง ๆ ในรูปกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนเกิดความคล่องแคล่วแม่นยำ